

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/10/2023
Identifikačné číslo spisu:	9521100260
Dátum vydania rozhodnutia:	09.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:9521100260.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku na neverejnom zasadnutí 9. apríla 2025 v Bratislave, v trestnej veci obžalovanej Ing. U. Q. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, o odvolaní obžalovanej Ing. U. Q. a odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 27. januára 2023, sp. zn. 9T/11/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku sa rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 27. januára 2023, sp. zn. 9T/11/2021 z r u š u j e vo vzťahu k obžalovanej Ing. U. Q. v celom rozsahu a vec sa vracia súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Podľa § 325 Trestného poriadku sa Špecializovanému trestnému súdu nariaďuje, aby vec prejednal a rozhodol iným samosudcom.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 27. januára 2023, sp. zn. 9T/11/2021, uznal obžalovaných Ing. D. D. a Ing. U. Q. za vinných zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

obžalovaný Ing. D. D. ako daňový kontrolór poverený výkonom daňovej kontroly Poverením č. XXXXXXXXXX/XXXX zo dňa 29.05.2018, dňa 24.08.2018 v čase po 14:58 hod. na parkovisku spoločnosti K. s. r. o., H. XXX/X, I., v súvislosti s výkonom daňovej kontroly č. XXXXXXXXXX/XXXX, ktorú vykonával Daňový úrad Nitra, pobočka Nové Zámky v podnikateľskom subjekte N., spol. s r. o., so sídlom H. G. XXXX, IČO: XX XXX XXX, po predchádzajúcej vzájomnej dohode s obžalovanou Ing. U. Q. ako daňovou kontrolórkou poverenou výkonom daňovej kontroly

Poverením č. XXXXXXXXXX/XXXX zo dňa 12.10.2017, vyžiadal pre obžalovaných od konateľa spoločnosti N., spol. s r. o., B. N., finančný úplatok vo výške 50.000 Eur, za čo obžalovaný Ing. D. D. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s obžalovanou Ing. U. Q. sľúbil, že nezdokladovateľná DPH subjektu N. I. s. r. o., so sídlom I. X/D, R., IČO: XX XXX XXX vo výške približne 500.000 Eur, ktorý bol jedným z dodávateľov subjektu N., spol. s r. o. nebude nakoniec spätne vyrubená spoločnosť N., spol. s r. o., lebo obžalovaný to zariadia tak, aby firma N. I. s. r. o. nebola predmetom uvedenej prebiehajúcej daňovej kontroly, následne obžalovaný Ing. D. dňa 19.09.2018 kontaktoval zo svojho telefónneho čísla XXXX XXX XXX B. N. a inicioval stretnutie, ktoré bolo telefonicky dohodnuté na deň 21.09.2018, kde sa dňa 21.09.2018 v čase o 11.25 hod. na parkovisku spoločnosti K. s. r. o., H. XXX/X, I., obžalovaný Ing. D. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s obžalovanou Ing. Q. na tomto dohodnutom mieste osobne stretol s B. N. a v súvislosti s dotknutou vecou prevzal od B. N. požadovaný finančný úplatok vo výške 50.000 Eur, za čo mu sľúbil, že z titulu svojej funkcie a svojho postavenia ako verejného činiteľa za tento úplatok spolu s obžalovanou Ing. Q. zabezpečia v rozpore s § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní v znení neskorších predpisov to, že nezdokladovateľná DPH subjektu N. I. s. r. o. vo výške približne 500.000 Eur nebude nakoniec spätne vyrubená obchodnej spoločnosti N., spol. s r. o., a to aj napriek už zisteným nedostatkom, ktoré boli zistené pri prebiehajúcej daňovej kontrole.

Za to im súd I. stupňa uložil nasledovné tresty:

Obžalovanému Ing. D. D.:

Podľa § 326 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j), písm. l), písm. n) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, §38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona, za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obžalovanému podmienčne odložil výkon trestu odňatia slobody a zároveň obžalovanému uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona súd ustanovil obžalovanému skúšobnú dobu na 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. h) Trestného zákona obžalovanému zároveň súd uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze, aby sa počas plynutia skúšobnej doby podrobil v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom, alebo iným odborníkom výchovnému programu zameranému na škodlivosť korupcie.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona súd uložil obžalovanému peňažný trest vo výške 1.000 (jedentisíc) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona súd ustanovil pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac).

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd uložil obžalovanému trest zákazu činnosti vykonávať zamestnanie v štátnej službe v rámci daňových úradov a finančnej správy na dobu 4 (štyri) roky.

Obžalovanej Ing. U. Q.:

Podľa § 326 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h)

Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd zaradil obžalovanú na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona súd uložil obžalovanej peňažný trest vo výške 1.000 (jedentisíc) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona súd ustanovil pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden mesiac).

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd uložil obžalovanej trest zákazu činnosti vykonávať zamestnanie v štátnej službe v rámci daňových úradov a finančnej správy na dobu 4 (štyri) roky.

Rozsudok súdu I. stupňa vo vzťahu k obžalovanému Ing. D. D. nadobudol právoplatnosť 27. januára 2023, teda tento obžalovaný je od tohto dátumu právoplatne odsúdený.

Proti rozsudku špecializovaného trestného súdu podali odvolanie obžalovaná Ing. U. Q. a prokurátor, v čase rozhodovania súdu ešte existujúceho Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

Prokurátor v písomných dôvodoch odvolania z 26. júna 2023 (č. l. 1434 - 1436) uviedol, že odvolanie zahlásil hneď na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku a to v neprospech obžalovanej Ing. U. Q. a to proti výroku rozsudku, ktorým samosudca rozhodol o treste pre obžalovanú, keďže napadnutým rozsudkom bolo s poukazom na ustanovenie § 321 ods.1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku porušené ustanovenie Trestného zákona a uložený trest je neprimeraný. Konštatuje, že prvostupňový súd de facto potvrdil dôvodnosť podanej obžaloby, keďže ju uznal za vinnú zo spáchania skutku opísaného v obžalobnom návrhu, stotožnil sa aj s právnou kvalifikáciou, avšak trest uložený obžalovanej nie je úplne dostatočný, resp. bol uložený s použitím takého ustanovenia Trestného zákona, na ktoré neboli splnené zákonné podmienky. Obžalovanej bol za dva zločiny uložený úhrnný trest odňatia slobody, ktorý bol mimoriadne znížený pod dolnú hranicu trestnej sadzby, ktorá je pre zločin podľa § 326 ods. 3 Trestného zákona 7 rokov, s poukazom na § 39 ods. 1 Trestného zákona. Podstatou mimoriadneho zníženia trestu boli skutočnosti, že obžalovanej sa nepodarilo úspešne prevziať úplatok a mať z neho osoh, že sa dlhodobo zdržiava vo Francúzsku, kde pracuje, viedla a vedie riadny život a má výrazné zdravotné problémy. Súd I. stupňa, podľa názoru prokurátora pri vyhodnotení podmienok na použitie mimoriadneho zníženia trestu nepostupoval v súlade so znením zákona a tiež so zaužívanou aplikačnou praxou, a znížil obžalovanej trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby neopodstatnene a príliš benevolentne. Inštitút mimoriadneho zníženia trestu umožňuje trest uložiť aj pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby, ale len vo výnimočných prípadoch a v súlade so zásadou individualizácie trestu. Musí však ísť o také okolnosti, ktoré sa nevyskytujú bežne, alebo sa vyskytujú len v ojedinelých prípadoch. Žiadnu takúto ojedinelosť a výnimočnosť zistené skutočnosti týkajúce sa obžalovanej nepredstavujú

Samotná skutočnosť, že sa obžalovanej nepodarilo prevziať úplatok a mať tak z úplatku faktický majetkový osoh, nebola ovplyvnená vôľou obžalovanej, ale tento konečný efekt bol následok ochoty svedka B. N. prekaziť korupčné správanie obžalovaných v pozícii spolupracujúceho agenta. Navyše k dokonaniu žalovaných zločinov prišlo už vyžiadanim úplatku spojeným s dohodou o ignorovaní relevantných daňových zistení, v rámci prebiehajúcej daňovej kontroly, a teda následok na porušení čistoty obstarávania vecí celospoločenského záujmu a riadneho vykonávania právomoci kontrolóra daňového úradu bol spôsobený. Skutočnosť, že obžalovaná viedla riadny život jej bola zohľadnená priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona. Rovnaký záver treba prijať pri posudzovaní reálií, že obžalovaná pracuje, že má zdravotné problémy. Jedná sa o také pomery osoby, ktoré sa nevymykajú bežnosti každodenného života a nie sú ojedinelé.

Záverom prokurátor sumarizuje, že trest uložený pod spodnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby nezodpovedá zákonu a spravodlivému potrestaniu obžalovanej a tiež ani k naplneniu požiadavky individuálnej a generálnej prevencie trestného práva. Na základe týchto úvah navrhol odvolaciemu súdu postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku zrušiť prvostupňový rozsudok vo výroku o treste vo vzťahu k obžalovanej Ing. U. Q. a v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku, aby najvyšší súd sám rozhodol o treste, ktorý nebude mimoriadne znížený. Má za to, že nové rozhodnutie môže odvolací súd urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol súdom I. stupňa správne zistený.

Proti prvostupňovému rozsudku podala odvolanie obžalovaná Ing. U. Q., ktoré odôvodnila prostredníctvom obhajcu najskôr dvomi podaniami a to podaním z 15. augusta 2023 (č. l. 1444 - 1471) a podaním z 31. augusta 2023.

V písomných dôvodoch odvolania uviedla, že rozsudok súdu I. stupňa považuje v celom rozsahu za nezákonný, arbitrárny, nedôvodný, vecne nesprávny, riadne neodôvodnený a v rozpore so skutkovým a právnym stavom veci. Odôvodneniu rozsudku chýbajú základné prvky logiky. Zastáva názor, že rozsudok trpí základnou vadou a to, že nebol náležite zistený skutkový stav, neboli vykonané všetky potrebné úkony, a súčasne dospel k nesprávnemu skutkovému a právnemu zisteniu. Rozsudok považuje za predčasný pre chyby spočívajúce v nejasnosti a neúplnosti skutkových zistení ako i pre nevysporiadanie sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Postup súdu odporuje základnej zásade trestného konania podľa § 2 ods.10 Trestného poriadku a v tej súvislosti konštatuje, že vo veci nebol náležite zistený skutkový stav a to bez dôvodných pochybností v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie, čo zakladá nezákonnosť rozsudku vo výroku o vine a aj vo výroku o uloženom treste. Súd v odôvodnení rozsudku objasnil skutočnosti svedčiace v neprospech obžalovanej, avšak s rovnakou starostlivosťou neobjasnil aj okolnosti svedčiace v jej prospech. Namieta aj zásadu trestného konania vyplývajúcu z § 2 ods.12 Trestného poriadku, pretože súd sa v predmetnom konaní nesnažil odstrániť rozpory jednotlivých dôkazov a ani zabezpečiť dôkazy, ktoré by boli v jej prospech. V časti odvolania nazvanej „IV. Odôvodnenie rozsudku“ obžalovaná namieta, že v rozsudku absentuje riadne odôvodnenie predpokladané v § 168 ods.1 Trestného poriadku, obmedzuje sa len na všeobecné konštatovania a domnienky súdu a tak je rozsudok nepreskúmateľný a arbitrárny. V súvislosti s nedostatočným odôvodnením rozsudku obžalovaná v odvolaní poukázala na čl. ústavy 46 ods. 1 a Nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. III. ÚS 463/2000 z 30. novembra 2000. Ďalej v písomných dôvodoch odvolania obžalovaná konštatuje, že jej odsúdenie je založené len na jednom priamom dôkaze a tým je výpoveď už právoplatne odsúdeného Ing. D. D., ktorý ale klamal a zavádzal OČTK i súd v rámci celého trestného konania. Opakuje, že súd sa nezaoberal dôkazmi, ktoré preukazujú jej nevinu, tieto úplne opomenul, alebo ich len v rozsudku uviedol bez toho, aby sa s nimi argumentačne vysporiadal. Vyslovila presvedčenie, že hodnotenie dôkazov je v rozpore s ďalšou zásadou trestného konania a to zásadou prezumpcie nevinu, v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu z 20. októbra 2014, sp. zn. 3Tdo/58/2014. Vyslovila presvedčenie, že nie je povinnosťou obžalovaného dokazovať svoju nevinu, ale vyžaduje sa, aby to bol štát, ktorý nesie v trestnom konaní dôkazné bremeno. Zásada *in dubio pro reo* je špecifickým výrazom zásady prezumpcie nevinu a preto v prípade existencie akýchkoľvek rozumných pochybností o tom, či sa obžalovaný žalovaného skutku dopustil je potrebné tieto pochybnosti vykladať v jeho prospech (U NS SR, sp. zn. 5To/20/2010, odkaz na rozhodnutia ESLP). Obžalovaná uviedla, že jej nie je zrejmé na základe akého uváženia vyhodnotil súd jedine výpoveď Ing. D. D. za dôveryhodnú, keď iné svedecké výpovede (G. B., Ing. M. E., Mgr. L. N., Ing. Q. R.) a dlžobné úpisy svedka D. vyvrátili skutočnosť, že by sa podieľala na spáchaní trestného činu spolupáchateľstvom a tieto výpovede sú obsahovo súladné. K osobe svedka Ing. D. D. obžalovaná v odvolaní uviedla, že v celom rozsahu spochybňuje relevantnosť jeho výpovede smerom k jej osobe. Svedok mal dôvod vypovedať v rozpore s realitou, ku skutku sa priznal a napomáhal pri objasnení trestnej činnosti s cieľom získať v ďalšom konaní pre seba výhodu a priaznivejší trest, jeho výpoveď je účelová, keď väčšiu časť zodpovednosti svojho konania preniesol na inú osobu. Namietala tiež úvahy súdu, ktoré majú podporiť vierohodnosť výpovede svedka D., týkajúce sa najmä ich vzájomného vzťahu, že bol priateľský (o korupčnej činnosti sa mal zdôveriť len obžalovanej, vedomosť o mileneckom vzťahu, pomoc v disciplinárnom konaní a pod.). Obžalovaná tvrdí, že ich vzťah bol

formálny. Úvaha súdu, že v deň zadržania svedka D. sa vrátila na daňový úrad a hľadala ho na chate a u jeho manželky s cieľom zistiť od neho obsah a priebeh stretnutia s B. N. tiež nezodpovedá realite a je len domnienkou súdu. Svedka B. N. nepozná, nikdy ho nevidela a nepočula a tento svedok potvrdil, že svedok D. mu jej meno a vek neprezradil, podľa obžalovanej zrejme z dôvodu, aby si svedok N. nemohol overiť výšku žiadaného úplatku a skutočnosť, či úplatok pýta len pre seba, alebo aj pre inú osobu. Na stranách 11 - 23 odvolania obžalovaná podrobne hodnotí vykonané dôkazy (výsluchy svedkov Ing. V., G. B., Ing. Q. R., L. N., poverenia na výkon daňovej kontroly, sms komunikácia, telefonát do Nemecka svedkom D. svedkovi N., zmena zamestnania, dlžobné úpisy, milienka svedka D., chodbové reči), zo svojho pohľadu a rozporne s hodnotením týchto dôkazov súdom.

V ďalšej časti odvolania obžalovaná po citácii ustanovení §§ 8, 326 ods. 1 písm. a), ods.3 písm. b), 329 ods. 1, ods. 2 a § 20 Trestného zákona konštatuje, že neboli naplnené základné znaky trestných činov, ktoré sú jej kladené za vinu. Dokazovaním nebolo preukázané, že skutok bol spáchaný aj jej osobou, nebol preukázaný jej úmysel, nebolo preukázané akékoľvek konanie z jej strany, ktorým by naplnila objektívnu stránku žalovanej trestnej činnosti.

V závere odvolania obžalovaná konštatuje, že trest jej nemal byť ukladaný, lebo jej vina nebola preukázaná, ale všeobecne trest, ktorý jej bol uložený považuje za neprimeraný a v rozpore s § 34 ods.1,2,4,5 písm. a) Trestného zákona. Poukázala na Nález PL. ÚS 106/2011-85 z 28. novembra 2012 a vyslovila názor, že súd pri vymenovaní trestu neaplikoval test proporcionality.

Na základe skutočností uvedených v odvolaní navrhla, aby najvyšší súd zrušil postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), písm. e) Trestného poriadku rozsudok súdu I. stupňa a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že ju spod obžaloby oslobodí postupom podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku.

V písomnom podaní z 31. augusta 2023 obžalovaná prostredníctvom svojho obhajcu doplnila odvolanie, v ktorom sa opakovane vyjadruje k vierohodnosti osoby svedka Ing. D. a konštatuje, že svedok v konaní produkoval mnoho klamlivých tvrdení s jedným najpodstatnejším a najmarkantnejším klamlivým tvrdením, s ktorým sa súd nijako nevysporiadal. V ďalšej časti odvolania potom obžalovaná uvádza chronologickú postupnosť SMS správ a telefonátov, o ktorých existenciu opieral súd vierohodnosť výpovedí svedka D., hodnotí a vysvetľuje ich zo svojho uhla pohľadu a žiada odvolací súd, aby sa s nimi vysporiadal aj s ohľadom na jej obhajobné prednesy. V časti odvolania „IV K naplneniu znakov skutkovej podstaty“ obžalovaná opätovne prizvukuje, že jej konaním neboli naplnené zákonné znaky žalovanej trestnej činnosti a domáha sa rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle petitu uvedeného už vo vyššie konštatovaných písomne vypracovaných dôvodoch odvolania, teda žiada, aby bola spod obžaloby oslobodená.

Obhajca obžalovanej Ing Q. písomným podaním doručeným odvolaciemu súdu 8. apríla 2025 doplnil už skôr odôvodnené odvolanie a poukázal v ňom na to, že 15. apríla 2024 nadobudla účinnosť novela Trestného zákona, v ktorej došlo k priaznivejšej úprave trestnej sadzby trestu odňatia slobody, konkrétne v ustanovení § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, zároveň došlo k zmene ustanovenia § 125 ods. 1 Trestného zákona a v dôsledku zmeny zákonnej definície značnej škody nie je v jej prípade naplnená skutková podstata trestného činu podľa ods. 3 ustanovenia § 326 Trestného zákona. Žiadal, aby sa trestnosť páchatelia posudzovala podľa zákona pre neho priaznivejšieho, v súlade s § 2 ods. 1 Trestného zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“), po predložení veci na rozhodnutie o podaných odvolaniach, primárne skúmal splnenie základných procesných podmienok pre vecný prieskum napadnutého rozsudku a zistil, že vyššie označené prípustné odvolania boli podané oprávnenými osobami a včas.

Následne (prednostne pred vecným prieskumom napadnutého rozsudku predpokladanom v § 317 ods. 1 Trestného poriadku) zistil, že neexistujú procesné dôvody pre zamietnutie týchto odvolaní v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku.

Súčasne však zistil, že prvostupňový rozsudok vo vzťahu k obžalovanej Ing. U. Q. je nevyhnutné zrušiť a vrátiť vec súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol z dôvodu upravenom v § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku.

Podľa § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Podľa § 2 ods. 4 Trestného poriadku každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

S poukazom na citované zákonné ustanovenia odvolací súd konštatuje, že o obžalobe podanej proti obžalovanej Ing. Q. rozhodoval samosudca JUDr. Ján Giertli, ktorý na podklade tej istej obžaloby na hlavnom pojednávaní 29. marca 2022 (č. 1.1227), podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku, po predchádzajúcom procesne korektnom postupe vyhlásil uznesenie, ktorým prijal vyhlásenie obžalovaného Ing. D. D. o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe prokurátora ÚŠP GP SR, sp. zn. VII/2Gv 196/18/1000-48 z 11. augusta 2021. Ďalej tým istým uznesením vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, sa nevykoná a súd vykoná iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

V tejto súvislosti si odvolací súd dovoľí citovať z rozhodnutia senátu 3To/12/2021, prípadne senátu 2TdoV/10/2021, v ktorých rozhodnutiach sa už senáty podrobne zaoberali otázkou zachovania práva na prezumpciu neviny (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku), nestrannosť sudcu (§ 31 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku) a celkovo právo na zákonné zloženie súdu.

Zásada prezumpcie neviny je obsiahnutá v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a § 2 ods. 4 Trestného poriadku, pričom táto má svoj základ v medzinárodno-právnych záväzkoch, ktorými je Slovenská republika viazaná, a to najmä v čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, čl. 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, či čl. 14 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Táto je obsiahnutá aj v čl. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní s tým, že podľa čl. 4 ods. 1 tejto smernice členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že pokiaľ sa zákonným spôsobom nepreukáže vina podozrivej alebo obvinenej osoby, táto osoba sa vo verejných vyhláseniach orgánov verejnej moci ani v súdnych rozhodnutiach, okrem rozhodnutí o vine, nebude

označovať za vinnú. Nie sú tým dotknuté úkony prokuratúry, ktoré majú za cieľ dokázať vinu podozrivej alebo obvinenej osoby, ani predbežné rozhodnutia procesnej povahy, ktoré prijímajú justičné alebo iné príslušné orgány a ktoré sú založené na podozrení alebo usvedčujúcich dôkazoch.

Z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, a to aj vo vzťahu k Slovenskej republike (Mucha proti Slovenskej republike z 25. novembra 2021, sťažnosť č. 63703/19) vyplýva, že uvedenie inej osoby, ktorá v tom čase nebola právoplatným rozhodnutím súdu uznaná za vinnú, v skoršom odsudzujúcom rozsudku týkajúcom sa inej obvinenej osoby ohľadom niektorej z foriem trestnej súčinnosti, resp. skupinovej veci (trestná činnosť, ktorá mala byť spáchaná viacerými osobami, najmä spolupáchateľstvo, účastníctvo, zločinecká skupina a pod.), môže byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu považované za prejudikovanie jej viny, a to najmä z toho pohľadu, že odsudzujúci rozsudok inej obvinenej osoby obsahuje konkrétnu účasť ešte právoplatne neodsúdenej osoby na spáchaní určitého skutku a trestného činu, ak nie je dodržaná zásada, že súdne rozhodnutie musí byť formulované tak, aby sa predišlo akémukoľvek možnému predbežnému úsudku o vine inej osoby, aby sa neohrozilo spravodlivé preskúmanie jej obvinenia v samostatnom konaní.

V tejto súvislosti SD EÚ posudzoval prejudiciálne otázky vo vzťahu k posudzovaniu prezumpcie neviny v prípade trestnej súčinnosti viacerých osôb s týmito závermi:

- Článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa v dohode, v ktorej obvinená osoba uzná svoju vinu výmenou za nižší trest a ktorú musí schváliť vnútroštátny súd, ako spolupáchateľa predmetného trestného činu bola výslovne uvedená nielen osoba, ktorá túto dohodu uzavrela, ale aj iné obvinené osoby, ktoré svoju vinu neuznali a ktoré sú stíhané v samostatnom trestnom konaní, pod podmienkou, že ich uvedenie je jednak nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá uvedenú dohodu uzavrela, a jednak že v tej istej dohode sa jasne uvedie, že tieto ostatné osoby sú stíhané v rámci samostatného trestného konania a že ich vina nebola zákonným spôsobom preukázaná (rozsudok SD EÚ z 5. septembra 2019 vo veci C-377/18);

- Článok 3 a článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní v spojení s odôvodnením 16 tejto smernice, ako aj článok 47 druhý odsek a článok 48 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby v rámci trestného konania začatého proti dvom osobám vnútroštátny súd najprv uznesením prijal vyhlásenie o vine prvej osoby pre trestné činy uvedené v obžalobe údajne spáchané v spolupáchateľstve s druhou osobou, ktorá neurobila vyhlásenie o vine, a následne rozhodol po vykonaní dokazovania vzťahujúceho sa na skutky vytýkané tejto druhej osobe o jej vine, pod podmienkou na jednej strane, že uvedenie druhej osoby ako spolupáchateľa údajne spáchaných trestných činov je nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá urobila vyhlásenie o vine, a na druhej strane, že v tom istom uznesení, alebo obžalobe, na ktorú sa toto uvedené uznesenie odvoláva, sa jasne uvedie, že vina tejto druhej osoby nebola zákonným spôsobom preukázaná a bude predmetom samostatného vykonania dokazovania a rozhodnutia (uznesenie SD EÚ z 28. mája 2020 vo veci C-709/18).

Na základe uvedeného treba zovšeobecniť, že pre uvedenie inej osoby (o ktorej vine sa nerozhoduje) vo výroku odsudzujúceho rozhodnutia musia byť splnené kumulatívne dve základné podmienky:

1. uvedenie inej osoby údajne spáchaného trestného činu je nevyhnutné na právnu kvalifikáciu trestného činu obvineného a zároveň
2. v tom istom rozhodnutí sa jasne uvedie, že vina tejto inej osoby nebola doposiaľ zákonným spôsobom preukázaná a bude predmetom samostatného vykonania dokazovania a rozhodnutia (resp. že je stíhaná v rámci samostatného trestného konania).

Na základe uvedeného teda odvolací súd dospel k záveru, že v zmysle rozhodovacej činnosti ESĽP a SD EÚ uvedenej vyššie, došlo k porušeniu zásady prezumpcie neviny odvolateľky obžalovanej Ing. Q., keď samosudca JUDr. Ján Giertli na hlavnom pojednávaní 29. marca 2022 následne po tom ako vyhlásil uznesenie podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Trestného poriadku jasne nedeklaroval, že vina obžalovanej,

spolupáchateľky obžalovaného Ing. D., doposiaľ vykonaným dokazovaním preukázaná nebola, že vo vzťahu k nej a žalovanému skutku sa bude vykonávať dokazovanie a vyhlásenie už právoplatne odsúdeného Ing. D., že sa cíti byť vinný pre skutok, v ktorom ako spolupáchateľka je uvedená aj obžalovaná Ing. Q., sa jej nijakým spôsobom nedotýka. Takýmto postupom samosudcu došlo k situácii, že je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania vo vzťahu k obžalovanej, keďže sa týmto porušením vytvorila určitá špecifická forma zaujatosti objektívneho charakteru pre pomer k obžalovanej.

S ohľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k obžalovanej Ing. Q. potom odvolací súd rozhodol o vrátení veci súdu I. stupňa, aby ju znova prejednal a rozhodol s nariadením, aby tak konal v zmysle ustanovenia § 325 Trestného poriadku iným samosudcom.

Vyššie uvedený záver vylučoval vecný prieskum napadnutého rozsudku z pohľadu podaných odvolaní, avšak v novom konaní pred iným samosudcom budú určite zohľadnené aj odvolacie námietky odvolateľov, a to aj s prihliadnutím na medzitým účinnú novelu Trestného zákona. V ďalšom priebehu konania tak odvolatelia - obžalovaná, ktorej sa týka zrušovaná časť napadnutého rozsudku, ako i prokurátor, majú právo námietky uvádzané v odvolaniach opätovne uplatňovať.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozhodol spôsobom vyplývajúcim z enunciatu tohto uznesenia.

Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.